

MILJØ-
DIREKTORATET

FAKTAARK

M-659 | 2016

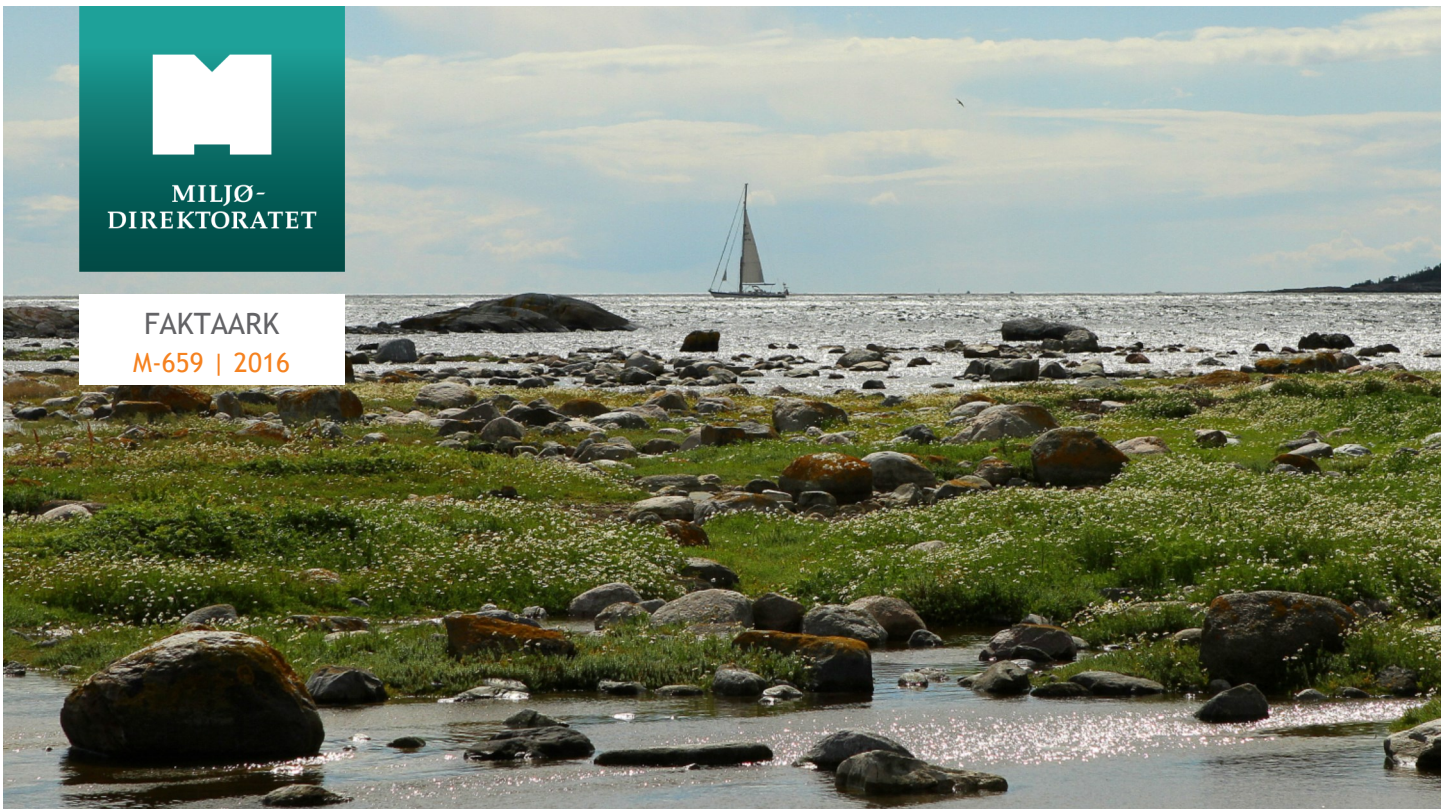

Foto: Anette C. Nilsen

Jomfruland nasjonalpark er opprettet

Den ytre delen av kysten i Kragerø har blitt nasjonalpark etter vedtak av Kongen i statsråd 16. desember 2016. Jomfruland nasjonalpark er på ca. 117 kvadratkilometer og omfatter produktive sjøområder, rikt naturmangfold og vakre landskaper i Kragerø kommune.

«Blå regnskog»

Med 98 prosent av arealet, utgjør sjø og sjøbunn den klart største delen av nasjonalparken. Mye av sjøbunnen er på grunt vann og har høy produksjon. Omtrent 15 kvadratkilometer med naturtypene tareskog, ålegraseng, bløtbunn, skjell-sand og israndavsetning har nasjonal verdi. Naturtypene har viktige økologiske funksjoner både i og utenfor nasjonalparken, blant annet som oppvekst- og leveområder for fisk og skalldyr. De leverer samtidig viktige økosystemtjenester til oss mennesker.

Sjøfugl og sjøpattedyr

Områdene nord for Stråholmen og sør og nord for Jomfruland, har nasjonal verdi for sjøfugl med blant annet den største forekomsten av sjøorre

på Østlandet. Det er flere viktige hekkeområder for sjøfugl i nasjonalparken. Det er en fast bestand av steinkobbe på Telemarkskysten og en stor andel holder til i nasjonalparken.

Naturtyper på land

Nordlige del av Jomfruland har kanskje de fineste og best bevarte skogshagemarkene i kyststrøk i landet, med gammel eik-hasselskog og eikekjemper. Det er store områder med rike kystkantkratt som er sjeldne og har nasjonal verdi. Sandkystvegetasjonen på Jomfruland har nasjonal verdi og sandtørrengene nord på Jomfruland er de største i Norge. Havstrandvegetasjonen på Jomfruland og Stråholmen har nasjonal verdi. På Stråholmen er det strandenger, tang- og tarevolter og brakkvannsdammer med mulig internasjonal verdi.

Artsmangfold på land

Jomfruland og Stråholmen er svært viktige rasteområder for fugl under trekket. Nord på Jomfruland og på Stråholmen hekker nattergal, tornirisk og av og til tornskate og rosenfink. Jomfruland Fuglestasjon har registrert 318 fuglearter, noe som er det nest største antallet i landet.

Telemarkskysten ligger i det området som har største mangfold av planter i landet. I nasjonalparken er det sterkt truede plantearter som strandtorn, sodaurt, jordbærkløver, fjærehøymol og gul hornvalmue.

Skogshagemarkene på Jomfruland har stor verdi for ved- og marklevende sopp. De tørre områdene i nordlige del av Jomfruland og på Stråholmen er særdeles viktige for beitemarksopp. Det finnes pelskjuke, blekkrørsopp, praktrødskeive sopp og korallkjuke, samt lavarten kystgaffel. Den åpne og solrike sandgrunnen, sandtørrengene og sandbeitemarkene nord på Jomfruland er hot-spots for biller og sommerfugler og har nasjonal verdi. Her er det strandmaurløve, strandmurerbie og slåpetornsigdvinge. Eik-hassel skogen og eikekjempene nord på Jomfruland er levesteder for mange billearter.

Isen og havet har formet landskapet

Raet som ble dannet på slutten av siste istid, dominerer i hele nasjonalparkens lengde, både i sjø og på land. Rullesteinstranda på utsiden av Jomfruland er nesten sju kilometer lang – den lengste åpne rullesteinstranda i Skagerrakområdet.

Landskapsverdier

Landskapet mot havet er preget av rullestein og strandvoller. På innsiden er det åpne beiter og slåtteenger. Flere områder har nasjonal landskapsverdi og nesten alle ligger i nasjonalparken.

Omtrent 700 daa av landarealet i nasjonalparken på Jomfruland og Stråholmen er preget av beiting, slått og rydding gjennom tidene. Landskapet på Stråholmen er mer åpent enn på Jomfruland, med store åpne beitearealer. Jomfruland og Stråholmen er med i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket.

Friluftsliv

Spesielt mange besøker Jomfruland, men både Stråholmen, de mange holmene ellers og Stangnes på fastlandet er mye besøkt. Det er 22 områder i nasjonalparken med samlet areal på 1503 daa som er sikret for allmennheten til friluftsliv.

Foto: Morten Johannessen

FAKTA OM JOMFRULAND NASJONALPARK

- Opprettet 16. desember 2016
- Ligger i Kragerø kommune i Telemark
- Omfatter ca. 117 kvadratkilometer på den ytre delen av kysten

LENKER

www.miljodirektoratet.no

www.miljostatus.no

[Klima- og miljødepartementet](#)

[Fylkesmannen i Telemark, Jomfruland](#)